

Zasady podejmowania pracy w Polsce przez osoby niebędące obywatelami państw członkowskich Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego albo Szwajcarii

Generalna zasada

Aby pracować w Polsce, należy uzyskać zezwolenie na pracę oraz prawo pobytu na terytorium Polski (np. wizę lub zezwolenie na pobyt czasowy) albo zezwolenie na pobyt czasowy i pracę.

Zezwolenie na pracę wydaje wojewoda na wniosek pracodawcy (sam cudzoziemiec nie jest stroną postępowania).

Zezwolenie na pobyt czasowy i pracę wydaje wojewoda na wniosek cudzoziemca.

Z reguły zezwolenie może być wydane, gdy pracodawca przedstawi informację od starosty, że na lokalnym rynku pracy nie ma dostępnych bezrobotnych lub poszukujących pracy na to stanowisko (wyjątki – patrz wyliczenie poniżej).

Szczegółowe informacje dla pracodawców o procedurze ubiegania się o zezwolenie na pracę cudzoziemca można znaleźć w artykule [Zezwolenia na pracę \(str.5-8\)](#).

Wyjątki od wymogu uzyskania zezwolenia na pracę

Procedura uproszczona

Wśród cudzoziemców i pracodawców w Polsce szczególnie popularna jest tzw. **procedura uproszczona**, nazywana także "procedurą oświadczeń". Procedura uproszczona dotyczy **tylko** obywateli **Armenii, Białorusi, Gruzji, Mołdawii, Rosji i Ukrainy**. Polega ona na powierzeniu cudzoziemcowi pracy przez 6 miesięcy w ciągu kolejnych 12 miesięcy bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę, pod warunkiem zarejestrowania przez pracodawcę w powiatowym urzędzie pracy oświadczenia o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcowi. [Więcej informacji dla cudzoziemców na temat procedury uproszczonej można znaleźć na stronie MPiPS.](#)

[Ulotka - Krótkoterminowa praca w Polsce \(w języku polskim\)](#)

[Ulotka - Krótkoterminowa praca w Polsce \(w języku ukraińskim\)](#)

Informacje dla pracodawców o możliwości zatrudnienia cudzoziemca na podstawie oświadczenia można znaleźć w artykule [Powierzenie pracy na podstawie oświadczenia](#).

Zezwolenia na pracę nie potrzebują też m.in. cudzoziemcy, których objęto ochroną międzynarodową na terytorium RP (np. status uchodźcy, pobyt tolerowany), posiadający Kartę Polaka, nauczyciele języków obcych w instytucjach należących do systemu oświaty, absolwenci polskich szkół ponadgimnazjalnych i stacjonarnych studiów wyższych czy studenci studiów dziennych posiadający zezwolenie na pobyt czasowy, udzielone w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 144 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, a także studenci przebywający na podstawie wizy.

Wszystkie przypadki, w których kiedy uzyskanie zezwolenia na pracę cudzoziemca nie jest konieczne, można znaleźć w artykule [Praca bez zezwolenia](#).

Wymóg legalnego pobytu w Polsce

Uzyskanie zezwolenia na pracę lub oświadczenia (ewentualnie podleganie innemu przypadkowi zwalniającemu z konieczności uzyskania zezwolenia na pracę) jest jednym z warunków legalnej pracy w Polsce – cudzoziemiec, by móc wykonywać legalnie pracę w Polsce, jeśli nie przebywa w Polsce, musi także uzyskać odpowiednią wizę wydawaną przez konsula. Do wniosku wizowego dołącza się m.in. zezwolenie na pracę lub oświadczenie podmiotu o zamiarze powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcowi zarejestrowane w powiatowym urzędzie pracy.

Tytuły pobytowe, z którymi może wiązać się uprawnienie do wykonywania pracy w Polsce:

- na podstawie wizy**, z wyjątkiem wiz wydanych w celach: turystycznym, korzystania z ochrony czasowej oraz przyjazdu ze względów humanitarnych, z uwagi na interes państwa lub zobowiązania międzynarodowe (są to wizy, o których mowa odpowiednio w art. 60 ust. 1 pkt 1, 22 lub 23 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach);
- na podstawie art. 108 ust. 1 pkt 2 (**stempel w dokumencie podróży potwierdzający złożenie wniosku o zezwolenie na pobyt czasowy** – pobyt jest legalny aż do czasu wydania ostatecznej decyzji) lub art. 206 ust. 1 pkt 2 (**stempel w dokumencie podróży potwierdzający złożenie wniosku o zezwolenie na pobyt stały** – pobyt jest legalny aż do czasu wydania ostatecznej decyzji) ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach lub na podstawie umieszczonego w dokumencie podróży odcisku **stempla, który potwierdza złożenie wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej**, jeżeli bezpośrednio przed złożeniem wniosku był uprawniony do wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy**, z wyjątkiem zezwolenia udzielonego w związku z okolicznością, o której mowa w art. 181 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (jest to zezwolenie na pobyt czasowy udzielone ze względu na konieczność krótkotrwałego pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wynikającej z

obowiązku stawienia się przed polskim organem władzy publicznej, ważnego interesu cudzoziemca lub interesu Rzeczypospolitej Polskiej);

- d. **na podstawie wizey wydanej przez inne państwo obszaru Schengen;**
- e. **na podstawie dokumentu pobytowego wydanego przez inne państwo obszaru Schengen;**
- f. **w ramach ruchu bezwizowego.**

Jeżeli cudzoziemiec przebywa już w Polsce na podstawie wizey lub zezwolenia na pobyt czasowy i chciałby kontynuować swój pobyt w związku z wykonywaną pracą, **powinien uzyskać zezwolenie na pobyt czasowy i pracę, zwane także "jednolitym zezwoleniem"**. Zezwolenie to nadaje równocześnie prawo do wykonywania pracy i prawo pobytu na terytorium Polski i jest wydawane, jeżeli praca ma być wykonywana przez okres dłuższy niż 3 miesiące. Wniosek w tej sprawie cudzoziemiec składa do urzędu wojewódzkiego właściwego ze względu na jego miejsce pobytu. Szczegółowe zasady dot. uzyskania tego rodzaju zezwolenia można znaleźć [tutaj](#).

Obowiązują także przepisy, których celem jest przeciwdziałanie zatrudnieniu cudzoziemców nielegalnie przebywających na terytorium RP (Ustawa z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej). Na ich podstawie pracodawca jest zobowiązany do sprawdzenia oraz zrobienia kopii dokumentu pobytowego każdego zatrudnionego cudzoziemca i przechowywanie do przez cały okres wykonywania pracy.

Instytucje, w których cudzoziemcy mogą uzyskać pomoc

Państwowa Inspekcja Pracy

W wypadku łamania praw pracowniczych, czyli przysługujących osobie, która ma podpisaną umowę o pracę pracownik może złożyć skargę **do Państwowej Inspekcji Pracy (PIP)** lub samodzielnie wystąpić do sądu z pozwem przeciwko pracodawcy.

PIP udziela bezpłatnych porad i informacji z zakresu prawa pracy i legalności zatrudnienia, rozpatruje skargi pracowników na nieprzestrzeganie przez pracodawców przepisów prawa pracy, bezpieczeństwa i higieny pracy oraz nielegalne zatrudnienie. Skargę do Państwowej Inspekcji Pracy składa się w Okręgowym Inspektoracie Pracy (OIP) pisemnie – można ją wysłać pocztą lub mailem, bądź też przyjść do OIP osobiście.

Adresy i telefony okręgowych inspektoratów pracy (w każdym mieście wojewódzkim) oraz oddziałów terenowych (w innych większych miastach) można znaleźć na stronie internetowej www.pip.gov.pl

Pracodawca ma obowiązek **w ciągu 7 dni zgłosić pracownika do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego, co daje cudzoziemcowi prawo do świadczeń w razie choroby, wypadku przy pracy lub macierzyństwa oraz do bezpłatnego korzystania ze służby zdrowia (nie dotyczy umów o dzieło);**

Inne instytucje udzielające pomocy cudzoziemcom

Inne instytucje znajdziesz w artykule [Ważne kontakty i linki](#).

Gdzie znaleźć ofertę pracy w Polsce?

Prywatne agencje pośrednictwa

- Każda agencja zatrudnienia powinna być wpisana do rejestru agencji zatrudnienia, co jest potwierdzane certyfikatem wydawanym przez marszałka województwa.
- Sprawdzenia, czy dana agencja posiada certyfikat, można dokonać na stronie internetowej www.kraz.praca.gov.pl (zakładka: Wykaz Agencji Zatrudnienia). Tam również znajdują się informacje przydatne dla osób zamierzających korzystać z usług agencji zatrudnienia. Na stronie głównej ww. rejestru znajduje się wyszukiwarka umożliwiająca wygenerowanie listy wszystkich agencji zatrudnienia z poszczególnych województw lub wyszukanie agencji zatrudnienia wg nazwy, nr NIP czy też nr KRS. Informacje telefonicznie można uzyskać także w Wojewódzkich Urzędach Pracy (WUP). Dane teleadresowe WUP dostępne są na stronie internetowej: www.psz.praca.gov.pl.
- **Ważne: agencje zatrudnienia nie mogą pobierać od osób poszukujących pracy opłat za znalezienie ofert pracy** - mogą jedynie pobierać opłaty za np. za tłumaczenie dokumentów).

Bezpośredni kontakt z pracodawcą

- Oferty pracy zgłaszane do polskich urzędów pracy można znaleźć na stronie: oferty.praca.gov.pl. Należy jednak wyszukiwać wśród ofert, w których aplikuje się bezpośrednio do pracodawcy. W tym celu należy wybrać z menu po lewej stronie zakładkę: "więcej kategorii" następnie "sposób aplikowania" następnie "bepośrednio do pracodawcy".
- Z uwagi na konieczność aplikowania o wizę należy skupić się na ofertach z długim terminem ważności (w okienku "sortowanie" na górze należy wybrać: "data ważności").
- Warto szukać ofert pracy także wśród ofert prasowych oraz na portalach internetowych.

Jak bezpiecznie szukać pracy?

- Przed podjęciem decyzji o wyjeździe do pracy w Polsce cudzoziemiec powinien sprawdzić swojego pracodawcę np. poprzez kontakt telefoniczny, sprawdzenie strony internetowej lub na stronach [Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej](#).
- Jeżeli podmiotem powierzającym pracę cudzoziemcowi jest polska agencja pracy tymczasowej, powinna się ona znajdować

w [Krajowym Rejestrze Agencji Zatrudnienia](#)

- Korzystanie z usług nielegalnego pośrednika pracy może wiązać się ze zwiększonym ryzykiem. Po przyjeździe może okazać się np. że warunki pracy i płacy znacząco różnią się od tych, które Ci oferowano. Posiadanie pisemnej umowy z pośrednikiem (lub przynajmniej dokładnych informacji o nim) zwiększy Twoje bezpieczeństwo.